

Oslo, 29. mai 2020

Til Finanskomiteen på Stortinget

Kopi: Transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget

Stortingets behandling av økonomiske tiltak for Norges vei ut av koronakrisen

Jernbanealliansen vil herved gi innspill til Stortingets behandling av økonomiske tiltak for Norges vei ut av koronakrisen. Jernbanealliansen anerkjenner behovet for å høste miljø- og omstillingsgevinster av den innsatsen som nå gjøres for å sikre næringsliv og arbeidsplasser gjennom koronakrisen. Derfor vil vi påpeke at det å satse på jernbanene vil gi nettopp disse ønskede effektene. Vi vil peke på følgende akutte behov som følge av koronakrisen og i tillegg peke på utvalgte mulige motkonjunkturtiltak som vil kunne bidra til norske klima- og miljømål.

Kompensere togselskap for inntektsbortfall og få på plass et godt togtilbud til ferieavviklingen

Jernbanealliansen mener det er bra at regjeringen nå har bevilget 1 milliard med fleksibilitet for 300 millioner mer for å sikre togtilbudet og kompensere togoperatørene framover. Vi håper dette vil kunne sikre overlevelsen til togoperatørene og forhindre forringelse av tilbudet, samtidig med at det kan bidra til å opprettholde persontrafikkgrunnlaget på jernbanen. Det er viktig at befolkningen så raskt som mulig kommer tilbake til vaner med både arbeids- og fritidsreiser på bane så snart som mulig, slik at vi ikke får langvarig overføring av trafikk fra jernbane til vei. Derfor er det å sikre et godt rutetilbud på banen nå vesentlig og vi håper at regjeringens bevilgninger vil være nok til å sikre dette i tiden framover.

Samtidig som trafikkgrunnlaget fortsatt er redusert som følge av smitteverntiltak skal vi i gang med en uvanlig sommerferieavvikling for reiselivsbransjen. Nordmenn skal feriere i Norge i enda større grad enn tidligere og dette vil være en mulighet til å stimulere en mer bærekraftig norsk reiselivsnæring. Her har jernbanen en viktig rolle å spille, og vi kan legge grunnlaget for framtidig norsk turisme for kommende år. Dermed må vi nå også få nattogene på alle strekninger tilbake så raskt som mulig. Jernbanen har en viktig rolle å spille i samspill med den norske reiselivsnæringen og årets norske turisme kan legge et godt grunnlag for utviklingen av en norsk bærekraftig reiselivsnæring.

Jernbanealliansen ber derfor Stortinget om å:

- Sørge for at kompensasjonsordningen til togoperatørene sikrer at vi får i gang nattogtilbudet så snart som mulig og at det legges til rette for kapasitetsutvidelser på rutetilbud og togmateriell i sommermånedene som kan dekke etterspørselen og samtidig stimulere omstilling i norsk reiselivsnæring.

Styrke godstransportens konkurransekraft

Godstransport på bane er et viktig virkemiddel for å nå klimamålene i transportsektoren mot 2030. I tillegg bidrar det i betydelig grad til redusert belastning på veinettet, lavere ulykkesrisiko i trafikken og mindre plastforurensning. Derfor har tiltak som sikrer fortsatt drift og fremmer konkurransekraften for godstransport på bane en naturlig plass i en grønn krisepakke. Jernbanealliansen er derfor skuffet over at det ikke kom tiltak rettet mot godsbransjen i regjeringens tiltakspakke for veien ut av koronakrisen. Godstogoperatørene trenger nå akutt krisehjelp for å overleve både på kort sikt, men også tiltak som sikrer selskapene i etterslepet etter denne krisen.

Jernbanealliansen ber derfor Stortinget om å:

- Fjerne krav om baneavgift for godstog i perioden fra 1. januar 2020 og ut året, inkludert refusjon av baneavgift som allerede er betalt.
- Midlertidig fjerne leieinnkreving for terminaler og lastekraner på terminalene til Bane NOR fra 1. januar 2020 og ut året og refundere leie som allerede er betalt.
- Øke de statlige kjøpene av jernbanetjenester midlertidig for å opprettholde forsyningslinjene mellom landsdelene.

Mer til vedlikehold av og godstiltak på infrastrukturen

Som motkonjunkturtiltak, men også for å få størst mulig klimaeffekt av det eksisterende jernbanenettet, er Jernbanealliansens hovedprioritet at vi får økte bevilgninger til vedlikehold av jernbanenettet. For at jernbanen skal bli en suksess, trenger vi et forutsigbart togtilbud. Betydning av å hindre uforutsette stengte baner som følge av blant annet signalfeil, sporfeil og/eller feil med strømforsyningsanlegget kan ikke overvurderes. Dette forutsetter en kraftig oppskalering av vedlikeholdet på banen. I tillegg trengs det mer penger til å gjøre godstransporten på bane mer effektiv, i form av å blant annet modernisere terminaler, bygge ut flere og lengre kryssingsspor og styrke strømforsyningsanlegget. Så langt er det bevilget 200 millioner ekstra i 2020, men NTP er så langt underfinansiert i tillegg til at vedlikeholdsetterslepet nærmer seg 20 milliarder. Tiden begynner å renne ut for å få plass ytterligere tiltak i år.

Jernbanealliansen ber derfor Stortinget om følgende:

- Varsle en økning i bevilgningene til fornyelse på jernbanen i neste års statsbudsjett, og en signifikant opprioritering av vedlikehold i kommende NTP, med mål om å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i jernbanen innen utløpet av perioden.

Om Jernbanealliansen

Jernbanealliansen består av ni organisasjoner som ønsker å fremme jernbanen i Norge. Alliansens formål er å arbeide for økte bevilgninger til utbygging av jernbaneprosjekter og opprustning av det eksisterende jernbanenettet. Jernbanealliansen består av:

- Arbeidsgiverforeningen Spekter
- Framtiden i våre hender
- Landsorganisasjonen i Norge (LO)
- LO Stat
- Natur og Ungdom
- Naturvernforbundet
- Norsk Jernbaneforbund
- Norsk Lokomotivmannsforbund
- Trygg Trafikk

Med vennlig hilsen

Tonje Orsten Kristiansen, styreleder i Jernbanealliansen